XI-ik évfolyam. 15-ik szám. Kőszeg, 1891. április 12-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor ostörjökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A jövőért.

Kitavaszodott az idő; benne vagyunk a legszebb évszakban. Nemcsak a szem és a sziv évadja ez a tavasz, hanem egyuttal a teremtő kezeké is; időszaka ez a legnemesebb munka kifejtésének. Most lép ki a gazda a küzdőtérre, mert a tavaszi munka képezi alapvető mozzanatát a mezőgazdasági élet egész sorsának; jobbára ettől függ a termés sikere. Igy vagyunk egyéb munkáinkkal is. Korán kell hozzálátnunk, hogy sikerét lássuk fáradozásunknak.

A városunk idegenforgalmának emelésére alakult bizottság, mint még egészen uj gazda, szintén megkezdette tavaszi munkáját. Összeült a napokban, hogy uj munkaprogrammját állapitsa meg és dologhoz lásson. Ösztönözve a siker által, melyet egy évi munkájával elért, s azon reménytől kecsegtetve, hogy törekvéseinek a jövőben is várt eredménye lesz, ujra hozzáfogott a munkához. Ez most már könnyebb lesz, mint egy évvel ezelőtt A tér, melyre lépett, már nem parlagon heverő föld, hanem termőképes talaj. Sikerült már nekünk a világ figyelmét és érdeklődését a világ forgalomtól elvont csendes kis városunknak és környékének kiváló szépségére, egészségügyi és éghajlati, valamint közlekedési viszonyaira irányozni, s mert ez teljesen sikerült, és elég szép eredmény mutatkozott, az idegen forgalmi bizottság azon kellemes meggyőződésre jutott, hogy tovább is a kellő sikerrel fog munkálkodni, ha az eddigi alakban, t. i. állandóan és buzgón folytatja a megkezdett művet.

E reményt tápláljuk mi is, akik az idegen forgalom emelésében látjuk az elérni óhajtott eredménynek legfőbb biztositékát. De a bennünk élő remény csak akkor fog megvalósulni, ha a földmives vetőmagja nem hull rossz földre, ha t. i. az idegen forgalom bizottsága a lakosság minden rétegében megfelelő támogatást talál. Az összeműködés az idén már jóval könnyebben eshetik meg. Ismeri a bizottság igényeit a lakosság, s emennek modorát és a lakásviszonyokat viszont a bizottság. A czél utáni törekvésben, hozzá, nem csekély segitségükre lesz városunk előnyös szép fekvése, az utaknak, sétányoknak és kilátási pontoknak alkalmas volta.

Támogassuk tehát az idegen forgalom bizottságát minden tőlünk teihető erőnkből és minden rendelkezésünkre álló eszközökkel, hogy a közhasznu törekvésnek sikere legyen és Kőszeg, valamint lakója áldásdúsabb jövőnek nézhessen eléje!

Általános iparviszonyok.

(Folytatás.)

S itt mindenekelőtt ki kell jelentenünk, hogy részünkről nem csatlakozhatunk azon irányzathoz, mely a hazai kézmü ipar fentartásának és erősbitésének első és kikerülhetetlen feltételéül az ipartörvény revizióját hirdeti. Nem mintha kamaránk az 1884. évi XVII. t. czikket az ipari törvényhozás valami remek alkotásának tekintené, sőt bátran állithatjuk, hogy ezen törvény egyes rendelkezései, annak hat évi hatályban léte alatt alig részesültek elsőbb birálatban, mint a melyben azokat kamaránk 1883—1885. évi jelentése vonatkozó részében részeltette; de nem csatlakozhatunk ezen irányzathoz hivatkozott jelentésünk során már ezelőtt öt evvel kifejtett azon nézetünknél fogva: „mivel ezen irányzat magának az iparügynek, az ipar belterjes fejlődésének, főleg pedig az ipartestületek megizmosodásának sokkal többet ártana, mint a mennyi általa valaha elérhető volna"; a mivel teljesen osztjuk Nagyméltóságod fenthivatkozott jelentésében kifejtett azon nézetét, hogy „az uj ipartörvény, az ipari és kereskedelmi tevékenység s az ipari termelés érdekében szükséges közigazgatás számára helyes keretet állapitott meg s megvetette alapját az ipari élet terén szükséges intézményeknek és intézkedéseknek." Ezen keret még nagy részében nincsen betöltve, az ipari élet terén szükséges intézmények és intézkedések még nincsenek egész teljességükben életbe léptetve. Hogy csak néhány példát emlitsünk: az elsőfoku iparhatóságok mellé rendelt iparhatósági megbizottak intézménye a vidéken még nem vert gyökeret; a másodfoku iparhatóság mellé rendelt ipartanács kamarakerületünk területén egyáltalán nem fuuktionál s az ipartestületek is csak a reájuk ruházott hatósági teendők elintézésével foglalkoznak s az iparfejlesztő mozgalommal szemben eleddig nagyon is tétlen szerepet játszottak. Ha már most az ipartörvény revíziójának hangzatos jelszavát ismét bele visszük iparosaink körébe s a Nagyméltóságod hazafias bölcsesége által inaugurált iparfejlesztő mozgalom terére: egyszerre megszünik majd az elszórtan tehetetlen iparos erők tömörülése, fennakad a közgazdasági élet lüktetésének gondos figyelemmel való kisérése, abban marad az elméleti képzés fejlesztésére s magasabb szinvonalra emelésére irányuló tevékenység, hátterbe szorul a gyakorlati élet alakulásainak és jelenségeinek megfigyelése, számbavétele és értékesitése s mindenki ez uj evangeliomtól várandja a hazai ipar üdvözülését. Ez pedig, eltekintve egyéb káros következményeitől, évekre megakasztaná az iparfejlesztés mozgalmát. S nekünk ujuca vesztegetni való időnk.

A II. országos ipartestületi gyülés által tárgyalt második kérdést illetőleg, mely a képesitéshez kötött mesterségek kiterjesztésével foglalkozott, hivatkozhatunk 1883—1885. évi jelentésünk vonatkozó részére, melyben részünkről határozottan kimondottuk, hogy az ipartestületek tagjainak körét tágitani kell: „mert a képesitéshez kötött mesterségek rendeletileg megállapitott jegyzéke nem öleli fel mindazon iparágakat, melyek kézmüves természetüknél fogva rendszerint csak hosszabb gyakorlás utján sajátithatók el s épenséggel nem

TÁRCZA.

A sátán mint modell.

(Monda az óflandriai festő-életből.)

(Vége.)

Tovább nézte a képet és különös izgatottság vett erőt rajta.

Ez a tökéletes művészet hatása, mely szegény Hubertet megzavarta — gondolá és tovább nézte a képet s izgatottságában ugy képzelte, hogy az alak lehunyt pilláin is ra néz s a piros ajkak közül elővillogó fogak valami éhes vadállatra emlékeztetik.

Különös izgatottsága egész rettegéssé fokozódott s mintha ellenség előtt állna, felemelte öklét, hogy a vásznat beüsse, midőn, — nem, ez nem volt csalódás, a fényes napfény beözönlött az ablakokon, Gerhard rémülten érzé haját égnek meredni, mert a lecsukott pillák lassan felnyiltak a egy daemoni szem hidegen, mereven nézett be rá . . .

Van Goes felkiáltott s az ajtóig hátrált. Nem volt félénk vagy gyáva, de néhány pillanatig tartott mig összeszedte magát. A káprázat eltünt, a fehér arcz nyugodt volt mint előbb. Gerhard néhány érthetetlen szót mormogott és lefutott a lépcsőn.

— A gehena tüze villant rám — mondá magában és kétszer is keresztet vetett a falfülkében álló szent kép előtt — Hubert az ördög hatalmába jutott.

Van Eyck vidáman jött haza és nem kérdezősködött. Lelke és művészete egész rugékonyságával adta át magát nagy alkotása terveinek. A templomban készen álltak az állványok, vászon, festék, simitók, dörzsölő, csészék s a művész már vázolni kezdte nemes lelkeszedésében az első körvonalakat. Másnap hozzá fogott a munkához. Az óriási festményen a bün kiengesztelését akarta ábrázolni az isten bárányának feláldozása és imádása által. Egész lelkét elfoglalta nagy feladatának érzete s a törekvés, hogy minél tökéletesebben oldja meg. Néha még éjjelre is a templomban maradt, imába és elmélkedésbe merülve s müveszete, teremtő lelke egész ihletet fektette a szép, csodás rajzokba, melyek egymásután bontakoztak ki gyors keze nyomán a világos, azurszinü alapon.

Ha otthon volt kis padlás szobájukban, lelke akkor is nagy művével foglalkozott, széndarabbal vázlatokat vetett mécs fényénél a falra és padlóra.

A pupos festő hallgatagon segitett munkájában. Most is tréfált eleget, de nem járt a piaczra képjeit árulni és elméskedni, segédkezett lángeszü barátjának a festékdörzsölésnél, lalsimitásnál, állvány igazgatásánál, sőt itt-ott a festésnél is. Hubert ugy hozzá szokott, hogy egy óráig sem tudott lenni nélküle.

Egy éjszaka vad tűzilárma riasztotta fel Gent békés polgárait; az ég veres fényben világitott s a megrémült lakosok zavart összevisszaságban futkoztak az utczán ide s tova.

A két barát is az izgatott tömeg közé jutott, mely ellenállhatatlanul ragadta őket magával a vész szinhelye felé. A gyapjufonók városrésze lángban állt. A tüz pattogva, kavarogva hömpölygött az egymás mellé zsufolt háztetők felett, jajgatás, segélykiáltás, vad üvöltés vegyült a tűz és összedült házak ropogása közé, az emeleti ablakokban, a tüzhalál rémeitől őrjöngő, sikoltó, szétbomlott ruházatu alakok jelentek meg, némelyek levetették magukat az utczára és szétszuzott testükön átgázolt a rémületében tehetetlen, fejvesztett tömeg.

Hubert tekintete izgatottan tevedezett az égő házak között, egyes oly vadul kiáltott fel, hogy a pokoli zürzavarban is hallható lett. Hajdani lakása előtt állt, a tetőn zsarátnok izzott, az ablakokon füst tódult ki s a ház belseje mint egy pokolbeli kohó ontotta a nyilásokon át a lángot és sziporkát.

— Ereszsz! kiáltott a festő Gerhardra, ki karját megragadta — nem látod, ott-ott az átkozott ablakrácsok mögött, segély után terjeszti karjait s nem menekülhet a lángok elől — érte megyek! kibozom!

A ház összeomlott s a futó tömeg tovább ragadta őket.

Hubert sikoltozott, átkozódott mint egy őrült, tehetetlenül vagdalt ökleivel jobbra és balra, de vergődése csak olyan volt a mozgó emberáradattal szemben. mint a vizen lihegő szalmaszálé, melyet a hullámok tova ragadnak. Gerhard félig eszméletlenül vitte haza.

E naptól kezdve nyugalma ismét eltünt. Sápadtan, zavaros szemekkel járkált naphosszat a leégett városrészben a kormos ormok közt kutatva; munkája alig haladt s éjjel gyakran hallá van Goes, hogy valami képzelt alakhoz beszél.

— Nézz rám! — suttogá gyakran — csak egyszer! ez a csukott szem megöl . . . Miért jelensz meg előttem, a mint álomra hajtom fejemet? Ha élő voltál, s nem birtalak a tüzhalálból kimenteni, mit tehetek bolyongó lelkedért?

Sokszor éjszaka, sötétben széndarabbal rajzokat vetett ágya felett a falra, melyek mind a titokzatos festményhez hasonlitottak, de Gerhard észrevette s mindeu hajnalban bemázolta mészszel, mig a festő láztól kábultan fel álomban feküdt az ágyon.

Végre, nem tudván rajta segiteni, csillapitó cseppeket kevert esti italába. Van Eyck nyugodtabb lett.

Visszatért félbenhagyott munkájához s néhány napig szorgalmasan dolgozott. Egy hét multva igy szólt barátjához.

tartjuk indokoltnak, miért soroltattak például a takács-, posztós- és csapó-, a szitakötő- és rostás-, az üvegesés fazekas-, valamint a malomipar a képesítés nélkül üzhető iparágak közé.“ Miután ezen öt év előtt kifejtett álláspontunk teljesen megegyezik a II. országos ipartestületi gyülés álláspontjával e kérdés kedvező megoldását melegen ajánljuk Nagyméltóságodnak.

Az iparoktatás kérdésével külön fejezetben behatóan foglalkozunk, miért azt e helyütt bátran mellőzhetjük.

A vásárügy rendezését, mely a II. országos ipartestületi gyülés negyedik tárgyalási pontját képezé, kamaránk már régóta sürgeti s igy mult évi jelentése során is kérelmezé.

Ezen legutóbbi kérelme Nagyméltóságod 1890. évi junius hó 7-én 26 046|VI. szám alatt kelt következő magas leiratában nyert elintézést:

„A kamarakerület közgazdasági viszonyairól szóló 1889. évi jelentésében a vásárok rendezése ügyét tárgyalván, azon kérelemmel járult hozzám, hogy a vásárügy szabályozását szinte reform tárgyává tegyem s azt végleges megoldáshoz vezessem.

Bár részemről sem vonom kétségbe, hogy a fennálló vásárok nagy száma szétforgácsolja a forgalmat s igy sok vidéken kétes előnyt enged a közérdeknek, mindazonáltal, — tekintve, hogy a vásárok legnagyobb része régi szabadalmi oklevelekben nyert jogok alapján tartatik, — ezen vásárokat beszüntetni s illetve azok számát leszállitani, kártalanitás nélkül nem lehet; az államnak ezen alapon való megterhelését pedig ez idő szerint keresztül vihetőnek nem tartom.

A mi azonban e vásároknak szaporitását illeti, e tekintetben kijelenthetem a kamarának, hogy a kerületben esetleg kérelmezendő uj vásárok engedélyezésénél, mint eddig, ugy ezen tul is egyéb illetékes tényezők mellett, a kamara véleményét is előzetesen meg fogom hallgatni és igy alkalmat fogok nyujtani a kamarának, hogy az egyes engedélyezés elleni közforgalmi és kereskedelmi szempontból netán felmerülő aggályait, — elhatározásom előtt — elém terjeszthesse.“

Midőn Nagyméltóságod ezen kegyes leiratát kötelés tisztelettel tudomásul vennők, egyuttal felkérjük: hogy a II. országos ipartestületi gyülés ez irányban javaslatait szinte magas figyelmére méltatni kegyeskedjék.

A fegyenczipar rendezése tárgyában, mely kérdés a II. országos ipartestületi gyülés ötödig pontját képezé kamaránk szinte előző évi jelentésében fordult Nagyméltóságodhoz s ezen előterjesztése 1890. évi május hó 7-én 25.973|VI szám alatt a következő magas leiratban nyert elintézést:

„A kamara kerülete 1889. évi közgazdasági viszonyairól szóló jelentésében arra kér, hogy a fegyenczipart figyelemre méltassam, nehogy oly kóros viszonyok fejlődhessenek ki, minők a kamara által ismertetett nagy-kanizsai jelentésben foglaltvák.

Annak előrebocsátása után, hogy a panaszt általánosságánál fogva oly concrét lényeges és alaposnak nem tekinthetem, melynek alapján az igazságügyminister urral tárgyalást kezdhetnék, felhivom a kamara figyelmét azon kimeritő jelentésre, mely a fegyházakban, börtönökben, fogházakban üzött ipar szabályozása tárgyában 1883 évi január hóban tartott értekezletekről kiadatott és hivatali előd6m által 13.732|883 szám alatt a kamarának is megküldetett.

Miután az igazságügyminister ur 1883. évi 15.331 szám alatt kelt körrendeletével a fegyintézetek, börtönök és fogházak felügyeletével megbizott közegeinek ezen jelentés irányelveinek figyelembe vételét ajánlotta és ismételve kijelenté, hogy netáni helytelenségeknek, concrét és alapos panaszok felmerülése esetén elejét venni kész: ez irányban további lépést csak akkor tehetnék, ha esetleg concrét és alappal biró panaszok bocsáttatnának rendelkezésemre.“

Kamaránk ezen magas leirat alapján azon felhivással fordult Miltényi Sandor kamarai tag ur, illetve a nagy-kanizsai ipartestülethez; sziveskednének a panaszolt kóros viszonyokat illetőleg ujabb, kimeritő s concret adatokkal alaposan indokolt jelentést tenni.

A nagy-kanizsai ipartestület ezen felhivásunknak terjedelmes, nyomatott jelentésben felelt meg, melyet nagy sajnálatunkra a rendelkezésünkre álló tér korlátolt voltánál fogva nem vehetünk fel egész terjedelmében, de a melyből világosan kitünik: hogy a nagy-kanizsai fogházban, az igazságügyi ministerium engedelyével és jóváhagyásával, az asztalos mesterség rendszeresen üzetik; hogy heti- s országos vásárok alkalmával a kész munkákat a fogház előtti, legnagyobb forgalmu téren kirakják s elárusitják; hogy vendéglők, kerti helyiségek, lakások, irodák, szőllőbeli lakások stb. butorozását s felszerelését megrendelésre elvállalják; hogy vidéki épitkezések asztalos munkáira vállalkoznak s a kész munkát szállitják s hogy a fogház udvar kapuján azon felirat olvasható: „Megrendelések elfogadtatnak.“

Mennyiben egyesztethető meg a Nagyméltóságod által, idézett magas leiratában hivatkozott értekezleti jelentés azon elve: „hogy a fegyházak, kerületi börtönök és törvényszéki fogházak munkaereje legfőkép a félkészitmények tömegtermelésére, esetleg oly czikkek készitésére szoritkozzék, a melyek hazánkban eddig egyáltalán nem készittetnek, vagy a hazai szükségletet ki nem elégitik, vagy a külföld számára termelnek; továbbá, hogy az igazságügyi kormányzat felszerelési szükségleteinek fedezésén felül ezen intézetek a müves ipar gyakorlásától zárkózzanak el,“ a fentjelzett viszonyokkal; s mennyiben érvényesült ezen értekezlet különleges óhaja, „hogy a műasztalosság egyáltalán kizárassék s ezen iparág inkább bizonyos czikkeknek tömegtermelésére irányoztassék, különösen a felgyártmányok és részletmunkák tovább is fejlesztendők,“ a fennforgó esetben: azt Nagyméltóságod bölcsesége és erélye minden bizonynyal ki fogja deriteni.

Miután pedig a többizben hivatkozott jelentés csak a háziipar- és iparoktatási országos biszottság elvi megállapodásait s ezekre alapitott véleményét tartalmazza, senkit nem kötelez és senkit nem korlátoz, s igy a fegyenczipar káros versenye ellen iparosainknak mi biztositékot sem nyujt: csatlakozunk a II. országos ipartestületi gyülésnek a fegyenczipar rendezése tárgyában hozott határozataihoz.

Az épitő ipar szabályozása s az iparos hitelügy rendezése tárgyában hozott határozatokat illetőleg, az illető fejezetek alatt fogunk nyilatkozni.

A II. országos ipartestületi gyülésnek a vámügy tekintetében hozott azon határozatát illetőleg, „hogy az Ausztriával fennálló közös vámterület megszüntetése nemzeti iparunk felvirágoztatásának első és legfőbb feltételét képezi“; hivatkozunk 1883—1885. évi főjelentésünk során kifejtett azon nézetünkre, mely szerint: „ha hazai iparunkat tényleg emelni, élet- és versenyképessé tenni akarjuk, vagy a világ-szerte leghatásosabbnak bizonyult segélyezésben kell azt részesiteni s Amerika és Oroszország példájára bizonyos ideig szigoruan keresztül vitt védvámos intézkedések által a meglevő iparos csirákat életerős, terebélyes fákká nevelni; vagy pedig a külföldről importálni az országban hiányzó avagy csak tengődő, de okvetlenül meghonositandó iparágakat“. Nem a közjogi ellenzék elveivel való kaczérkodás; hanem ipari s gyári állapotainknak és viszonyainknak évtizedes kötelességszerü megfigyelése volt az, mely akkoron tollunkat vezeté.

Hozzá is tettük azonnal, hogy az első orvoslási módot, melynek előfeltétele a külön s önálló vámterület, jelen közgazdasági s politikai helyzetünkben nem tartjuk alkalmazhatónak; kötelességünknek ismertük azonban, hogy róla megemlékezünk: miután ezen orvoslási mód ugy a kereskedő, mint az iparos osztály tagjai között mind számosabb hivőre talál s hacsak közgazdasági viszonyaink egyhamar nem javulnak, a közel jövőben komoly megfontolást igénylő követelménynyé fogja magát kinőni.

És ugyan ezen kijelentéssel, szemben az aradi országos ipartestületi gyülés határozatával, ma is tartozunk az igazságnak, mert majdnem valamennyi e tárgyat érintő s kezeink közt levő nyilatkozaton veres fonalkint huzódik végig a külön önálló magyar vámterület követelménye s mert majd valamennyi előttünk fekvő iparos véleménynyilvánitás ezt jelöli ki tengődő ipparunk egyedüli panaceajául.

Helyi és vidéki hirek.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter az 1890. évi XXV. t.-czikk alapján szervezendő győri kir. itélőtáblához irnokká Gál Sándor, kőszegi kir. járásbirósági irnokot nevezte ki. A járásbiróság az utóbbi időben két igen derek tisztviselőt veszitett. Az egyik dr. Saáry Zsigmond kir. aljárásbiró a másik pedig a most áthelyezett Gál Sándor, ki rövid hetek mulva szintén elhagyja Kőszeget.

— **Jubileum.** Schneller Vilmos, helybeli ág. ev. lelkész, a mult hétfőn ülte meg csendes családi körben 70-ik születésnapját. Schneller, kinek édesatyja szintén kőszegi pap volt és ötven évnél tovább lelkészkedett, ha Isten élteti, két év mulva félszázados papi jubileumát fogja megülni.

— **Turista-köri gyülés.** A kőszegi turista-kör tagjai mult vasárnap d. e. 10 órakor a városházán gyülésre jöttek össze, hogy az uj évadra szükséges és most már nézkülözhetlen előintézkedéseket megtegyék. Markovits József elnök nyitotta meg a gyülést, melynek főbb intézkedései közé tartozik a többek között az, hogy az *Irottkőn*, valamint a *Kálvária* és *Hétkut* között emelkedő egyik magaslaton tervezett kilátó-torony költségelőirányzatát bekérjék és összeállitsák a jelen évben tényked6 *idegen-forgalmi bizottság*-ot, melynek névsora azonban még nem teljes.

— **Az idegenforgalmi bizottság**, melynek titkárához már számos levelek érkeztek, május 1-én ismét megkezdi működését és e czélból egy uj füzetet fog szerkeszteni, mely Kőszeg város és környékét rövid leirásban a jelentegi viszonyok szerint fogja bemutatni, természetesen reflektálva a mult évi szép eredményre. A fővárosi lapok számára szánt hirdetések, melyekkel oly sikeres reklámot csináltak városunknak, már szétküldésre készen fekszenek, csak csupán egy hiányzik — a fődolog: — a mindon kiadások fedezéséhez szükséges pénz. A turista-egyesület, melynek kebelébe most az idegen forgalmi bizottság is tartozik, ennek folytán egy aláirási ivet fog kibocsátani és fel fogja kérni a helybeli háziurakat és kereskedőket, hogy a mondott czélra adakozzanak és tekintve az üdvös és hasznos czélt, és mert már tavaly is meggyőződhetett mindenki, hogy e téren mily sikerrel lehetett a város javára működni, bizonyára mindenki szivesen fog ehhez hozzájárulni és ezt a jó ügyet lelkesen támogatni. Nagyon jó volna a kiadó lakásokat már most bejelenteni és azokat a lehető legjobb és legtisztább állapotba helyezni.

— **Városi közgyülés.** Két havi pihenés után a mult csütörtökön tanácskozásra gyültek össze a városi képviselők. A 33 számból álló tárgysorozattal nem egészen két óra alatt végeztek úgy, hogy a tanácskozás eredményét mi is röviden és a következőkben foglalhatjuk össze: Belügyminiszteri határozat, melylyel az a város által a polgári iskolai szegény tanulók segélyezése ügyében beadott felebbezésnek helyt ad, kimondván, hogy a város, miután nem fentartója a polgári iskolának, nem köteles a szegény tanulókat könyvekkel ellátni. (Nem ám; de az államnak kötelessége Szerk.) — Wiedemann Ferencz korcsma ügyében a város felebbezésének a megye szintén helyt ad, és a korcsmanyitás a felsorolt indokoknál fogva, nem engedélyeztetik. — A kisbirtokossági vadászterület haszonbére a város intenczióját szerint közigazgatási czélokra fog fordittatni. — A városi pénztárkezelési szabályrendeletre vonatkozólag a képviselő-testület akként határozott, hogy a tanács véleményét fogadta el. — Glantz Frigyes és Kers Venczel a községi kötelékbe fölvétettek. — Weinberger Géza városi ellenőrnek további egy havi szabadságot engedélyeztek. — A Dunántuli közmüvelődési egyesület czéljaira a város részéről 200 frt lett megszavazva. — A svábfalusi biró, helyesebben: negyedmester, még helyesebben: bemondó, leköszönvén, a svábfalusiak a városi tisztiügyész előülése mellett 3 egyént kandidáihatnak, akik közül azután a közgyülés választ telepi elüljárót. — A városi számvizsgáló-bizottságba Lauringer János, az árvaszékben megüresedett helyre pedig Pötzelberger Károly választatott meg.

— **Halálozás.** Csácsinovits István helybeli gyógyszerész kedden délután fél öt órakor 56 éves korában elhunyt. Csácsinovics régebben nagy beteg volt s az utóbbi időt, neje és két felnőtt leánya önfeláldozó ápolását élvezve, üdülésre szentelte. Tüdőbaja azonban sokkal makacsabb volt, hogy sem az egykori erőteljes férfiu ujra erőhöz és teljes egészséghez juthatott volna. Kedden ebéd alatt szélütés érte a estére kiszenvedett. Csácsinovits István érdekes életü ember, kitünő családapa, és

---

— Ez a csoportositás az oltár fölött hiányos. Már kigondoltam, mit festek a fő helyre. Egy égbe emelkedő alakot, menyvei glóriától övezve, mely a kegyelembe térést ábrázolja.

S buzgón hozzáfogott az eszme kiviteléhez. Mig társa egy mellék-diszleten dolgozott, nagy figyelemmel kisimitotta az alapot, kimérte a körvonalakat s ecsetét felragadva lázas gyorsasággal festett egy szürkés felhőt a kijelelt határok közé. A felhő emberi alakot öltött és az ecset mozgása után gyorsan bontakozott ki belőle két felemelt kar, fehér vállak, sötét haj hullámoktól körülfolyt fő és egy lecsukott szemü fehér arcz, az elátkozott festmény mása, mely a festő nyugalmát tönkre tette.

Van Goes ijedt meglepetéssel kiáltott fel és megragadta Hubert karját, hogy a festéstől visszatartsa. De az ismét abba az önkivületbe esett, mely az első vázolásnál szobája csendjében megragadta. Szeme villogott és ajkait összeszoritva hihetetlen gyorsasággal festette tovább a ruha redőit.

Gerhard teljes erejéből rántotta odább és a két ember birokra kelt. A pokol őrülete szállt mindkettő ereibe a mint lihegve iparkodtak egymást földhöz sujtani, az állvány ingott, a deszka recsegett s van Goes Gerhard, ki a küzdés hevében sem vette le megrémült tekintetét az ujonnan festett arczról, látta, hogy az ajkak gunyos mosolyra huzódnak, két fehér fogsor villan elő, a lecsukott szempillák ismét felnyilnak és egy merev, leselkedő tekintet néz le rájuk . . .

Gerhard végre barátja mindkét karját hátra szoritá és a kép felé forditva rekedten suttogta.

— Nézd, nézd . . .

Egy pillanatig halálos csendben meredtek a jelenségre.

— Ám néz! — kiáltá Hubert őrült kaczajjal s a következő pillanatban összeesett; Ó-Flandria legjelesebb festője halva zuhant le a keskeny állványról a templom kőkoczkáira.

Van Goes Gerhardon is erőt vett az őrültség, a törlő pamaccsal neki rontott a nedves festéknek, összevissza törülte, mázolta a kész képet, majd a festékes csuprokat vagdalta a falhoz, folyton kiabálva, hogy a sátánnal küzd, ki Hubertet elragadja magával. Az odarohanó munkások, kik a templomot diszitették, alig birták megfékezni.

Ez órától kezdve soha nem tért vissza régi kedve és ép elmdje. Töprengve, komoran, járkált Gent terein és utczáin régi ismerősei, a halkufárok, gyümölcs- és virágárus lányok fejcsóválva felénken néztek utána, de szavát, tréfás verseit nem hallotta többé senki Ó Flandriában.

A nagy oltárképet pár évvel később befejezte a festő öccse és tanitványa van Eyck Jan. Művészetük nyomán felvirágzott a németalföldi iskola, de az idő kereke fordult lassan odább és odább, az első mester hirtelen halála szintén feledésbe ment, mint sok-sok egyéb esemény, mely a világon történik és melyről csak kevesen tudnak, csupán Gent nagy piaczán szállt suttogva, nemzedékről nemzedékre, századokon át a szép karcsu, őszszemü virágáruslányok ajakán a szomoru monda a festőről, kinek a sátán egy csodaszép modell alakjában megjelent és ki szörnyet halt mikor megtudta, hogy a sátánt festett az ur templomában az oltár fölé, társa pedig örökre elvesztette szavát és ép elméjót.

Tatray Irén.

derék polgár volt. Nincs a városnak oly intézménye, melyet ő életében nem támogatott, és szegény, akit alamizsnában nem részesített volna. Pedig a világtól teljesen visszavonulva élt, egyedül családjának és hivatásának szentelvén minden idejét. Ő mindezekért általánosan tisztelt és becsült férfiu volt és halála nagy megdöbbenést és részvétet keltett. A családja által kiadott gyászjelentés igy szól: Özvegy Csácsinovits Istvánné, született Betzler Angela maga, ugy gyermekei Vilma és Stefánia nevében is mély fajdalommal tudatja forrón szeretett férje, illetőleg atyjuknak Csácsinovits István urnak, gyógyszerész, városi képviselő, a kőszegi takarékpénztár igazgatósága tagjának folyó 1891. évi április hó 7-én délután $^1/_2$5 órakor élte 56-ik, boldog házassága 22-ik évében, — hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei 1891. április hó 9-én délután 5 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a helybeli sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozatok pedig 1891. évi április hó 10-én délelőtt 9 órakor fognak a kőszegi plébánia templomban a Mindenhatónak bemutattatni. Kőszeg, 1891. április hó 8-án. Áldás és béke hamvaira!

— **A szőlővesszö kelendősége.** Azóta, hogy a kőszegi szőlővesszőnek értékesitéséről irtunk lapunkban, már jócskán vitték el nemcsak a hirét, hanem a szőlővesszőt magát is. A mult héten ugyancsak Budaörsről itt voltak a már korábban megnevezett Frank Jánoson kivül, Frank István és Wenzl Antal, akik már összesen 150,450 darab szőlővesszőt vásároltak és szállittattak el a főváros vidékére. A budaörsieket Hetlinger Antal derék hegymesterünk kalauzolta és gondoskodott arról is, hogy a kőszegi venyigét átültető gazdák a termelendő bor izét már most ittlétök alkalmával megismerhették.

— **Epitkezés.** A helybeli szt. Domonkosrendü apáczáknak a Gyöngyös-utczában levő zárdájuk nagy átalakulásnak néz eléje. A meglevő két épület közé az utczára nézve uj szárny épül, mely a városnak nem csekély diszére fog szolgálni.

— **A hires hárfaművésznőre.** Zamara Teréz kisasszonyra bizonyára élénken emlékszik városunk intelligens közönsége, mely két évvel ezelőtt elvezte a világhirű művésznő előadását remek királyi hangszerén. Az opera e jeles művésznője még e ho folyamán, valószinüleg 24-én, jön körünkbe; vele jönnek Schmidtler Rikhárd baritonista és egy kiváló kitünő zongoraművésznő, Hueber Olga kisasszony, ki csak nemrégiben Bécsben a Börendorfer teremben nagy sikert aratott. Igy tehát igen élvezetes hangversenyre van kilátásunk, melyért városunk működvelő közönsége bizonyára élénken érdeklődni fog. A művészek fényképei a helybeli könyvkereskedésben vannak kiállitva, hol helyekre, már most is előjegyezhetni.

— **Csevegés a hétről.** Ha valaki, legyen az szerkesztő vagy egy egyesületnek a tagja, nem kap valami gyülésre, például turista-körire, meghivást, az hát egyszerüen otthon marad, és a gyülésről utóbb értesülve, legfeljebb azon gondolkodik, hogy ugyan kin mulhatott tulajdonképen az a *meg nem hivás*. Ha hamarosan kitalálja a mellőzést, mint például én, akkor ismét egyet gondol, azután várakozási helyzetbe vágja magát, és — például — ha épen ugy kinálkozik a sok *példa* — teritett asztalhoz ül. Ide már meghivják az embert, hanem azon most meg „tárgy" nincs mindig, mióta a helybeli mészáros urak ismételve is felsófrolták a marhahus árat. Hiába vigasztal gazdasszonyom azzal, hogy no hiszen majd keresztül jár ő a mészáros eszén; majd megcsalja őt; mert az bizonyos, hogy a gyomrom rovására történik. Nem lehet mészárost megcsalni; ez csak az ő kiváltsága. De eztt, nem szabad olyan sokat fecsegni és az igazat megvallani, mert még betörnek az ember feje. Igaz, hogy most már a kőszegiek nem olvassák a lapjaikat, hanem a szedőgyerek mégis kifecseghetne valamit abból, ami az ujságban van, s akkor megtörténhetnek — amitől Isten óvjon — hogy holnapra 60 kros hust találnának fel, ami azután nemcsak az én olcsó gyomromnak ártana meg, hanem a *fremdenverkehr-comité*-t is zavarba hozná.

— **Halálozás a vidéken.** A kőszegi esperesi kerületnek egy igen áldott szivü papja halálozott el mult kedden. Kercselics Mihály német-gencsi plébános az, ki rövid szenvedés után a boldogok honába költözött. Temetésére, e hó 9-én, paptársain és hivein kivül a kerület tanitósága is elsietett, mert az elköltözött életében nem egyszer igen fényes jelét adta a tanügy és a tanitók iránti érdeklődésének. Kercselics Mihály szül. Perenyében, Vasvármegyében 1819, szept. 6-án. Áldozópappá szenteltetett 1846. jun. 18-án. 1846-ban Német-Gencsen, 1848 ban Novában, 1849-ben Csesztregen, 1855-ben St.-Györgyvölgyén, 1856-ban Lentiben, 1857—1859-ig Alsó-Lendván segédlelkész; 1860-ban plébános Bánok-Szent-Györgyön, 1867-óta plébános N.-Gencsen. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Elszigetelt temető.** Német-Gencs lakossága, melyről mindig sok dicséretest hallottunk, nem éppen nagy kegyelettel viseltetik halottjai iránt. Házudvarokon át, pajták és szalmakazlak mellett, vagyis egy szóval: árkon-bokron keresztül viszik és kiserik a hallottakat a temetőbe, mert szép nagy határukból nem kerül egy kis darabka temető-utunk. Van a német-gencsieknek szép templomuk, iskolájuk és sok más egyebük, de utjuk nincs a temető felé. Nem szép dolog biz' az!

— **Halálozás.** A helybeli gimnazium I. osztályának és az árvaháznak egyik növendéke, Döbrössy Dezső, hosszas szenvedés után e hó 4-én a szülői háznál Egyházasfalun elhalálozott. Tanárainak kedvencze és tanulótársainak edves pajtása volt a jó kis fiu.

— **1-től 100,000-ig.** Egy számozó gép beszerzésével e lap nyomdája abban a helyzetben van, hogy üzletkönyvek, protokolok és részvények minden számait 1-től 100,000-ig a leggyorsabban és olcsó árakon elkészitse. Minthogy tudvalevőleg minden üzletkönyv folyó lapszámmal kell hogy ellátva legyen, alkalma van mindenkinek könyveit ennek megfelelően lapszámoztatni.

— **Gyermekgyilkos anya.** Albert Teréz, pusztacsói illetőségü 16 éves leány, Patyán volt szolgálatban, hol szolgálatadó asszonyának betegségről panaszkodván nagy szombaton az orvoshoz Kőszegre indult. Alig távozott azonban a községből, szülési fájdalmak lepték meg, mit szolgálatadó asszonya már előre gyanitvan, utána küldte két fiát, kik is a lányt az erdőben egy hid alatt meg is találták. Otthon azután vallatóra fogtak a leányt. Ez azonban mindent erősen tagadott, mig bünét végre az orvosnak mégis bevallotta. Midőn husvét napjan a községben gyermekek kimentek a közeli erdőbe játszani, egy pocsolyában egy kis csecsemő holttestére akadtak, kinek szemeit azonban már a kányák kivájtak. A szivtelen anya most őrizet alatt áll, mig teljesen felgyógyul.

— **Járvány.** Nagy-kis Paty községben vörheny uralkodott, mely miatt az iskolában a tanitás 3 hétig szünetelt. A járvány tartama alatt haláleset nem fordult elő.

— **Kinevezés.** Megyei főispán ur ő méltósága Szombathely város tendorkapitányává itj. Lankovics József eddigi városkapitányt nevezte ki. E kinevezéssel Szombathely polgárságának egy hő óhajtása ment teljesedésbe.

— **Jelentés.** A soproni keresk. és iparkamara az 1890-ik évről szóló jelentését, mely kerülete kereskedelmi-, ipari- és forgalmi viszonyait tárgyalja, most tette közzé. Belőle egyet más mi is hozunk.

— **Tanügyi Lap.** Megjelent a Vasvármegyei Tanügy márczius havi (7.) száma, mint mindig, változatos tartalommal. Vezérczikkül Ebenspanger Jánosnak „A birtoknak bálhatásai" czimü, németből forditott dolgozatának folytatása van felvéve; aztán következik Gyulaitól egy kimeritő és érdekes tanulmány a „Nönevelésről nemzetgazdasági szempontból", végül pedig Márton József egy sikerült „természetrajzi mintaleczkét (A burgonya és rokonai) ir le. Irodalom és vegyesek rovatai fejezik be a lap e számát.

— **Szabad a vásár!** A soproni marhavásárok megtartása, a száj- és körömfajás Sopron környékén megszünvén, ismét engedélyeztetett.

— **Uj bélyegek.** April 1-je óta a magyar kincstár uj mintáju bélyegeket hozott forgalomba. A bélyegek alapszine barna, s a kép a forintos bélyegig sötétzöld, a forintostól felfelé kék. A régi bélyegek szeptember 30-áig ujakkal kicserélteinek.

— **Fegyvergyakorlatok.** A m. kir. honvédelmi minister a hadsereg fegyvergyakorlatának időtartamára vonatkozólag rendeletet bocsájtott ki, melyben elrendeli, hogy a tartalékos tisztek fegyvergyakorlata 28 nap, a hadapródoké 13, és a legénységé szinte 13 napos lesz. — A folyó évre a tábori és vártüzőrség tartalékosait fegyvergyakorlatokra nem fogják behivni.

— **Uj zenemü!** Taborszky Nándor nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten váczi-utcza 30. szám alatt megjelent „Téli örömök" (Winterfreuden) polka szerzé Neugebauer József. Ára 75 kr.

— **Mulatságos fogadás.** Utóbbi időben egy hét kőből álló játék gyakran fogadásra adott okot. A multkor is egy asztaltársaság öt percz alatt nem volt képes fejtörő köveit a skatulyába visszarakni és egymásután elvesztették fogadásukat. A fejtörő játékhoz mellékelt füzet oly alakokat tartalmaz, melyek legtöbbje valódi fejtörést okoz. A veres horgonynyal ellátott fejtörő darabonként 35 krba kerül és a legtöbb játékszer kereskedésében kaphatók. Mi ezen rendkivül mulatságos játékot nagyon ajánlhatjuk.

Köszönet-nyilvánitás.

Fogadják a sajat, valamint gyermekeim nevében hálás köszönetemet mindazon tisztelők és jóbarátok, akik feledhetlen férjemnek,

Csácsinovits István

gyógyszerésznek

elhalálozása alkalmával szives részvétöket nyilvánitották és mely fájdalmunkat enyhiteni törekedtek.

Kőszegen, 1891 április hó 10-én.

Özv. Csácsinovits Istvánné.

Közgazdaság.

A fekete rothadás (black-rot)

nevü szőlőbetegség rövid ismertetése.

A fekete rothadás, angolul „black rot*) amerikai eredetü szőlőbetegség, melyet az Oczeánon át Franczia-országba is behurczoltak, a hol most már erősen terjed és viszonylag igen nagy károkat okoz.

Ezt a betegséget a Phoma uvicola. Berk. et Curt.**) nevü élősdi gomba idézi elő.

A black-rot jelei feltünőbben a szőlőleveleken és a szőlőbogyókon mutatkoznak, kisebb mértékben a szőlőtőke többi meg nem fásodott részein is.

I. A leveleken. A fiatal leveleken, ritkábban az idősebbeken, apró többnyire 2—3 milliméter átmérőjü perzselt foltok keletkeznek, melyek igen gyorsan az egészen kiszáradt szőlőlevél barna szinét veszik föl. Egyes foltok azonban jóval kisebbek is lehetnek, — egy, vagy két tizedrész milliméternyi átmérőjüek. A szőlőlevél szélén több folt egyesülése folytán jóval nagyobbak is keletkezhetnek, melyeknek átmérője szélességben 2 czentimeter, hosszaságban pedig 3—4 czentimeter is lehet. Ezek a perzselt foltok soha sem teszik tönkre az egész levelet, legfölebb csak egy harmadát lepik el a levél lemeznek. Néha a perzselt folt egészen leválik a levél ép szövetétől, úgy, hogy a helyén lyuk marad vissza; ez azonban a ritkább esetek közé tartozik. A perzselt foltok minden átmenet nélkül azonnal barna szint vesznek föl, nem úgy, mint a peronosporánál, hol a megtámadott folt előbb sárga és csak többféle árnyalat után kapja meg a száraz barna szint.

Rövid idő mulva a black-rot által megtámadott folton apró fekete pontok mutatkoznak, melyek kisebbek egy gombostü fejénél és ennek a betegségnek legszembetünőbb ismertető jelét képezik.

Ezek a fekete pontok a levéllemez alsó felén épugy léphetnek fel, mint felső felén és a levél szélén levő nagyobb perzselt foltokon sürübben vannak elhelyezkedve, mint az apróbb foltokon.

A black-rot által a levélen okozott kóros elváltozások tehát különböznek azoktól, a melyeket a peronospora és az anthraknosis is okoznak; a peronosporánál ugyanis a perzselt foltok általában nagyobbak és előrehaladottabb stádiumban az egész levelet megölhetik; a levél alsó lapján fehér, dérszerü kivirágzás (törött czukorhoz hasonló) ütődik ki fekete pontok nélkül.

Az anthraknosisnál pedig a perzselt foltok közül feketés szegély mutatkozik, mely a black-rotnál mindig hiányzik.

*) Angolul igy ejtik ki: blek rot.

**) A Phoma uvicola más nevek alatt is szerepel a tudományos munkákban; legismertebbek: Laestadia Bidwelli, Viala & Rasor; Physalospore Bidwelli Sacc, Phyllosticta viticola Thümen.

(Vége következik).

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Nyilt-tér.

Hamisitott fekete selyem. Égessünk el a selyemből egy kis mintadarabkát, a melyből venni szándékozunk, s azonnal kiderül a legkisebb mérvü hamisitás is, mert ugyanis: a valódi tisztán festett selyem rögtön összefodródik s gyorsan ellobban s világosbarna hamvat hagy hátra. — A hamisitott selyem (könnyen fényesedik és törik) csak lassudan ég, s jelesül „a hamis szálak" tovább izzanak (zsufolt anyaggal lévén nehezitve) és sötétbarna hamut hagy hátra, mely a valódi selyemmel ellenkezőleg nem fodródik, hanem egészen összegörbül. Továbbá a valódi selyem szétmorzsoltatva elporlódik, mig a hamisitott nem. Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállitó) selyemgyári raktára Zürichben, valódi selyemkelméinek mintáit bárkinek is megküldi, s szállit a házhoz darab- és végszámra vám- és portómentesen. „Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó."

3506 1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy **Wettendorfer Ignácz** végrehajtatónak, **Ringhofer Károly** illetőleg **Kaiser János** árverési vevő mint végrehajtást szenvedő elleni 130 frt 81 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén levő Rohoncz határában fekvő, a rohonczi 2487. sz. tjkv. 416 hz. sz. 148 összeirási számu házra az árverést 474 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1891. évi április hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Rohoncz község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értekpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890. évi deczember hó 31. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

Saját ruhái megrendelése ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** a ruhák számára bérmentetlen és csak 20 krnyi bélyeggel, melyek megrendelés után beszámításba vétetnek.

Öltözékeknek való kelmék.

Perunien és Do-king a magas élethez számára, szabályszerű kelmék és kész kabátok, **tiszti egyenruhákhoz, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériaknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (sodjon), vízhatlan **vadászkabátoknak mosókelmék, utazóplaidek 4—14 fitig** stb. Ast olcsó, tisztességes-, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel milliónyi állandó raktárom- és világüzletemnek könnyen érthető, hogy sok maradek található; minden okosan gondolkozó ember belátandja, hogy olyan kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők szét mintak, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztóczégek mind a mellett hirdetnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben a mintaszeletek egész darabokból és nem maradékból valók; az efféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, áteseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kiveendők. — Szétküldés utánvét mellett csak 10 forton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA

legujabb szerkezetü, a gyakorlatban legjobbaknak bizonyult felülmulhatlan kitünőségü, fa-, szen- és szalmafütésre berendezett

6-,8- és 10 lóerejü locomobiljait

nagy tüzszekrénynyel, szab. szikrafogóval, valamint a hazai viszonyokhoz alkalmazott és számtalan versenyen eddigelé legyőzhetlen maradt

48, 54 és 60 láb széles vaskeretü

gőzcséplőgépeit

szabad, meghosszabbitott rázóa-ztallal és sajátos szerkezetü szab. nagy torekfarostával, mely rendkivüli előnyöket nyujtó ujitásokkal immár közel 1000 darab működik az országban a legfényesebb sikerrel; ugyszintén a locomobil hátso futokereken könnyen és kenyelmesen alkalmazható, uj találmányu

Stibor-féle szabad. körfürészeit,

melyek egyszerüség és czéliszerüség tekintetében az eddigi szerkezeteket felülmulják. Továbbá a legcsekélyebb vonóerőt igénylő, leggyorsabban dolgozó és mégis legbiztosabb kötést végező

Massey Toronto kévekötő aratógépeit,

mely a mult évi párisi világkiállitás alkalmával Neuilly-ben rendezett nemzetközi versenyen a világ leghiresebb készitményeivel sikra szállva a

„Grand Objet D'Art"

nyerte; az egyetlen kitüntetés, mely egy önálló üzemképes és áruba bocsátható kévekötő aratógépet érhet: végül a legkitünőbb gyártmanyu 2. 2½. 3 és 4 lóerejü gőzcséplőgarnituráit és legszolidabb szerkezetü járványos cséplőkészleteit, valamint mindennemü mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező fizetési feltételek mellett

Fehér Miklós, a m. k. államvas. gépgyára vezerügynöke. BUDAPEST, Üllöi-ut 25., „Köztelek".

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Hatóságilag

engedélyezett végeladás!

Brüder Hirsch bécsi czégnek Hohenmarkton már számos év óta fennálló és a legjobb hirnévnek örvendő áruházát átvevén, helybeli üzletünk lebonyolitása és terjedelmes árukészletünk mielőbbi elárusithatása czéljából tetemesen leszállitott árakon, de csakis készpénzfizetés mellett, mai naptól kezdve végeladást nyitottunk, mire a t. cz. közönség b. figyelmét ezennel felhivjuk.

Üzletünk vasárnap délután zárva van.

Fröhlich és Stauber,

Szombathelyen.

SZABADALMAT

uj találmányokra

szerez el bármely államban, továbbá elvállalja azok **fenntartását, védelmét** és **értékesitését.**

Réthy János

nemzetközi mérnöki- és szabadalmi irodája

Budapest, Ersébet-körut 14.

Ugyanott védjegyek bejelentetnek.

Egy egyszerü kisérlet mindenkit arról fog meggyőzni, hogy

„Zacherlin"

csakugyan a legjobb szer minden rovar ellenében,

miután tőle — mint semmi más szertől — frappáns erővel és gyorsasággal mindennemü féregnek még a nyoma is elvész. Legjobban alkalmazható feltüzött zacherlin-szóróval való beporozás által.

A zacherlint semmiképen sem kell a közönséges téregporral összetéveszteni, mert a zacherlin egy egészen különös speciálitás, mely sehol és soha sem található fel másképen, mint **bepecsételt palaczkokban Zacherl J. névvel.**

Aki tehát zacherlint kér és holmi port fogad el papirdobozban, vagy katulyában, az ezekkel bizonyosan mindig meg van csalva. Jog:

Kőszegen:	Unger József urnál	Szombathely:	Kelemen J. N. utóda urnál	Szombathely:	Bartos János urnái
„	Pollák Sándor „	„	Kikaker Kálmán „	„	Hötzl Ferencz „
„	Waisbecker Ede „	„	Legard testvérek	„	Löffler Moritz „
„	Jánosa Gyula „	„	Stirling Bódog „	„	Regendorfer David urnál
Felső-Őr:	Glatz Gusztav urnái	„	Tempel Ferencz „	„	ifj. Rosenberg Ignácz „
Pinkafő:	Strobel Károly urnái	„	Pollák testvérek	Csepreg:	Feiglstock M. utódá

Unger József Kőszegen.

Keil Alajos-féle

padlózat-fénymáz

(Glasur)

legszebb mázolószer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszkkenő

legjobb és legegyszerűbb beeresztőszer kemény padló számára, 1 kis palaczk ára 60 kr., mindenkor kapható:

Unger Józsefnél, Kőszegen.

Bármily állású, széleskörü ismeretséggel biró

megbizható személyek,

kik igen előnyösen ismert

SORSJEGY-TÁRSASÁGOK

létrehozásához

tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövedelmet nyerhetnek. — Ajánlatok intézendők a **Magyar általános takarékpénztár részvénytársasághoz Budapesten.**

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.